

كنوانسيون حقوق اطفال
مصوب مجمع عمومي سازمان ملل متحد
بتاريخ 20 نوامبر 1989

کنوانسیون حقوق اطفال
مصوب مجمع عمومی سازمان ملل متحد
بتاریخ 20 نوامبر 1989

مقدمه :

دول طرف کنوانسیون حاضر، باتوجه به این که مطابق اصول اعلام شده در منشور ملل متحد تشخیص منزلت ذاتی و حقوق جدایی ناپذیر و برابر تمام اعضای خانواده بشری اساس آزادی، عدالت و صلح در جهان است، بایاد آوری اینکه مردمان ملل متحد ایمان شانرا به حقوق بنیادی بشر و ارزش و منزلت شخصیت انسانی در منشور ملل متحد مجدداً تأیید کرده اند و تصمیم گرفته اند که پیشرفت اجتماعی و بهسازی معیار های زنده گی را در چهار چوب آزادی های وسیعتر گسترش دهند، با تشخیص اینکه ملل متحد در اعلامیه جهانی حقوق بشر و میثاق های بین المللی حقوق بشر توافق نموده و اعلام کرده است که هر کسی بدون هیچ نوع تمایزی از قبیل نژاد، رنگ، جنسیت، زبان، مذهب، عقیده سیاسی و غیر آن، خاستگاه اجتماعی و ملی، ملکیت، تولد و دیگر حالات، مستحق کلیه حقوق مندرج در آن اسناد است، با یاد آوری اینکه در اعلامیه جهانی حقوق بشر، ملل متحد اعلام کرده است که طفولیت مستلزم مراقبت و کمک های مخصوص است، با اذعان به این که خانواده به حیث عنصر بنیادی جامعه و محیط طبیعی رشد و آسایش همه اعضای جامعه و به خصوص اطفال میباید حمایت و کمک لازم را دریافت نمایند تا بتوانند مسئولیت

هایشان را به صورت کامل در داخل جامعه بدوش بگیرند، با تشخیص اینکه طفل برای رشد هماهنگ و کامل شخصیت خود، میباید در یک محیط خانواده گی و در فضاي سرور، دوستي و تفاهم بزرگ گردد، باتوجه به اینکه طفل مي باید براي يك زند ه گی فردي در جامعه آماده شود و مطابق به روحیه آرمانهاي اعلام شده در منشور سازمان ملل متحد و خصوصاً با روحیه صلح، شرف، بردباري، آزادي، برابري و همبستگی تربیت شود، با یادآوری اینکه ضرورت تأمین مراقبت خاص برای طفل در اعلامیه حقوق طفل مؤرخ 1924 جنیوا و در اعلامیه جهانی حقوق طفل مصوب مجمع عمومی ملل متحد بتاريخ 20 نوامبر 1959 ذکر شده است و نیز این ضرورت در اعلامیه جهانی حقوق بشر، میثاق بین المللي حقوق مدني وسياسي (بخصوص در ماده هاي 23 و 24) میثاق بین الملل حقوق اقتصادي، اجتماعي و فرهنگي (بخصوص در ماده 10) و در مقررات و اسناد مربوطه سازمان هاي تخصصي و دخيل در آسایش کودک، مشخص شده است.

با یادآوری اینکه نظر به اعلامیه حقوق طفل، طفل به دلیل عدم بلوغ جسمي و ذهني چه قبل و چه بعد از تولد به حفاظت و مراقبت مخصوص از جمله حمايت هاي قانوني لازم احتیاج دارد، با یادآوری شرایط اعلامیه راجع به اصول قانوني و اجتماعي مربوط حمايت به و بهبود اطفال به خصوص مساله ملي بودن و جهانی بودن فرزند خوانده گی و فرزند گزینی، حد اقل مقررات معیاري سازمان ملل برای ادارات قضايي نوجوانان (مقررات پکن) و اعلامیه راجع به حمايت از زنان و اطفال در جنگ هاي مسلحانه و حالات اضطرار.

با تشخیص اینکه در تمام کشور هاي جهان اطفالي هستند که در شرایط سخت استثنایي

زنده گي ميکنند و اين که چنين اطفالي به توجه مخصوص نيازدارند، با به حساب آوردن ارزش هاي فرهنگي وسنتي هر ملتي براي حمايت ورشد همآهنگ طفل، با تشخص اهميت همکاري هاي بين المللي دربالا بردن وضعيت زنده گي اطفال درهمه کشورها و بخصوص درکشورهاي درحال انکشاف، توافق کردند که:

بخش اول

ماده 1:

نظربه مقاصد اين کنوانسيون، طفل هر فرد انساني است که پايين تر ازهيچده سال قرار داشته باشد مگر اين که تحت قانون منطبق به اطفال، اکثريت زود تر به بلوغ برسند.

ماده 2:

1. دول طرف اين کنوانسيون بايد حقوق مطرح شده در اين ميثاق را در قلمرو حکومت شان براي هر طفلي بدون هيچ گونه تبعيض و صرف نظر از نژاد، رنگ، جنسيت، زبان، مذهب، عقايد سياسي وغير آن وابسته گي ملي، خاستگاه اجتماعي وقومي، ملکيت معلوليت ومعيوبيت، تولد و ديگر حالات خود طفل، والدينش ويا اوليائي وي، تامين کنند و به آن احترام بگذارند.

دول طرف اين کنوانسيون بايد تمام اقدامات لازم را اتخاذ نمايند تا متيقن شوند که طفل در برابر هرنوع تبعيض و مجازات براساس وضعيت، فعاليتها، نظرات ابراز شده ويا عقايد والدين طفل، سرپرستان ويا اعضاي فاميل وي حمايت ميشود.

ماده 3:

1. درکليه اقدامات مربوط به اطفال چه توسط نهادهای رفاه خصوصي وعمومي، محاکم ومقامات اداري تقبل شده باشد ويا توسط

مجامع قانونگذاری، منافع علیای طفل در قدم اول باید مد نظر گرفته شود.

2. دول طرف کنوانسیون متعهد میشوند که آن حمایت و مراقبتی را که لازمه بهبود زنده گی طفل است، با در نظر گرفتن حقوق و مکلفیتهای والدین طفل، سرپرستان قانونی و دیگر افرادی که قانوناً در قبال وی مسؤولیت دارند، تامین کنند و به این منظور باید کلیه اقدامات قانونی و اداری لازم را به عمل آورند.

دولت های طرف کنوانسیون باید مطمئن شوند که نهاد ها، خدمات و تسهیلاتی که مسوول مراقبت و حمایت اطفال هستند و مخصوصاً در ساحات ایمنی و صحت حتماً با معیار های وضع شده توسط مراجع با کفایت در تعداد و اهلیت کارمندان و نیز نظارت کافی مطابقت میکند.

ماده 4:

دول طرف کنوانسیون باید تعهد کنند که کلیه اقدامات مناسب قانونی، اداری و غیره را برای اجرای حقوق شناخته شده در کنوانسیون حاضر بعمل بیاورند. در مورد حقوق اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی دول عضو باید قبول کنند که چنین اقدامات را تا سرحد استفاده از حد اکثر منابع در دسترس و در صورت نیاز در چهار چوب همکاری بین المللی انجام بدهند.

ماده 5:

دول طرف کنوانسیون باید مسؤولیت های حقوق و وظایف والدین و یا در جایی که قابل تطبیق باشد اعضای خانواده های باز و جامعه (انطوری که در رسوم محلی پیش بینی میشود.) سرپرستان قانونی و دیگر کسانی که قانوناً در برابر طفل مسؤولیت دارند، در تهیه رهنمود برای استفاده طفل از حقوق

شناخته شده اش در این کنوانسیون، احترام بگذارند.

ماده 6:

1. دول طرف کنوانسیون حق فطري طفل به زنده گي را به رسمیت می‌شناسند. دول طرف کنوانسیون باید تا آخرین سرحد ممکن بقا و رشد طفل را تضمین کنند.

ماده 7:

1. يك طفل بعد از تولد فوراً باید سجل شود، حق دارد از بدو تولد نامی داشته باشد، صاحب هویت ملی گردد و تا جای ممکن، حق شناخت والدین خود و مراقبت از جانب آنان را دارد.

دول طرف کنوانسیون باید اجرای این حقوق را مطابق به قوانین ملی و در چهار چوب اسناد بین المللی مربوط در این زمینه تضمین کنند بخصوص اگر عکس قضیه منجر به بی هویتی طفل شود.

ماده 8:

1. دول طرف کنوانسیون متعهد میشوند که بدون مداخله رنج آور حق طفل را در هویتش بشمول تابعیت نام و نسب فامیلی آنطور که قانون مشخص میکند، احترام بگذارند.

در جایی که يك طفل بصورت غیر قانونی از بعضی ویا تمام عناصر هویتش محروم میشود، دول طرف کنوانسیون باید کمکها و حمایتهاي لازم را بمنظور اعاده هرچه زود تر هویت وي تدارك ببینند.

ماده 9:

1. ممالک عضو باید تضمین کنند که طفل برخلاف میل وي از والدینش جدا نخواهد شد، مگر این که مقامات ذیصلاح مشروط به تجدید نظر قضایی تصمیم بگیرند که مطابق قانون و مقررات قابل اجرا، این جدایی برای منافع

علياي طفل ضرور است. چنين تصميمي در بعضي موارد خاص، مثلاً وقتي كه كسي مورد سوء استفاده قرار ميگيرد، يا مورد بي توجهي از جانب والدين واقع ميشود، يا كسي كه والدينش جدا از هم زنده گي ميكنند و بايد راجع به محل زنده گي طفل تصميم گرفته شود، ضروري است.

2. در هر نوع اقامه دعوي براي پيرويي پاراگراف يك اين ماده بايد به كليه اطراف ذيعلاقه فرصت داده شود تا دعاوي خود را اقامه نموده و نظريات شان دانسته شود.

3. دول طرف كنوانسيون بايد حق طفلي را كه از والدين هر دو و يا يكي از آنها جدا شده است براي حفظ منظم ارتباط شخصي و تماس مستقيم با هر دوي شان جز در مواردی كه با منافع عاليه طفل در تضاد باشد، رعايت كنند.

4. هر جا كه اين جدائي در نتيجه اقدام اتخاذ شده از طرف يك دولت طرف اين كنوانسيون از قبيل توقيف، حبس، تبعيد، اخراج از كشور و مرگ (شامل مرگ در توقيف كه به هر علتی پيش بيايد.) يكي از والدين طفل و يا هر دوي آنها واقع ميشود، آن دولت بايد در قبال درخواست، معلومات ضروري را در مورد جاي عضو غايب فاميل در اختيار طفل و والدينش و عند الاقتضا در دسترس يك عضو ديگرفاميل شان در صورتی كه به آسایش طفل زيانبخش نباشد، بگذارد. دول طرف كنوانسيون بايد اطمینان بيشتري يابند كه تقديم چنين تقاضايي مستلزم عواقب معكوس براي فرد مورد نظر نخواهد بود.

ماده 10:

1. مطابق به تعهدات دولت طرف كنوانسيون تحت ماده 9 پاراگراف 1 تقاضاي يك طفل

برای ورود و یا خروج از یک کشور به قصد دوباره یکجا شدن با فامیل باید به شیوه انسانی، مثبت و سریع جواب داده شود، دول طرف کنوانسیون باید بیشتر مطمئن شوند که تقدیم چنین تقاضایی متضمن عواقب معکوس برای متقاضیان و اعضای فامیل شان نیست. طفلی که والدینش در کشور های مختلف زنده گی میکنند حق دارد که ارتباطات شخصی و منظم خودش را با هر دو طرف به جز در شرایط استثنایی حفظ کند. به این منظور و مطابق تعهدات دول طرف کنوانسیون تحت ماده 9 پاراگراف 1 دولتها باید حق طفل و پدر و مادر او را در ترک و ورود به یک کشور بشمول کشور خودش احترام بگذارند. حق ترک هر کشور باید تنها به محدودیتهای تجویز شده در قانون که لازمه حفظ امنیت و نظم عمومی، صحت عامه و یا حقوق و آزادیهای دیگران و در سازگاری با دیگر حقوق شناخته شده در کنوانسیون حاضر است مشروط شود.

ماده 11:

1. دول طرف کنوانسیون باید برای مبارزه علیه انتقال غیر قانونی و عدم بازگرداندن اطفال به خارج اقداماتی را روی دست بگیرند. به این منظور دولتها باید عقد توافقات دو جانبه و چند جانبه را گسترش بدهند و یا به توافقات موجود رضایت بدهند.

ماده 12:

1. دول طرف کنوانسیون باید به طفلی که قادر به شکل دادن نظرات خود هست اطمینان بدهند که حق اظهار آزادانه نظراتش را در تمام موضوعاتی که روی زنده گی طفل

اثرمیگذارد دارد» و این که « به نظرات طفل متناسب با سن و سال و بلوغ و اهمیت داده میشود.

بدین منظور طفل مخصوصاً باید این فرصت را داشته باشد که هر نوع اقامه دعوی اداری و یا قضایی که روی او تاثیر میگذارد چه بصورت مستقیم یا از طریق نماینده اش و یا از طریق یک مجمع مناسب به طرزی که بامقررات قانون ملی سازگار باشد صدایش شنیده شود.

ماده 13:

1. طفل باید حق آزادی بیان را داشته باشد، این حق باید آزادی در جستجو، دریافت و انتقال همه انواع معلومات را شامل گردد که بدون هیچ مرزی، چه شفاهی، کتبی و یا چاپی و یا بشکل اثر هنری و یا از طریق دیگر وسایل اطلاعاتی با انتخاب طفل صورت میگیرد.

2. استفاده از این حق ممکن است به محدودیت های ویژه مشروط شود، ولی این محدودیتها باید فقط از نوع آنهایی باشد که توسط قانون پیش بینی شده است و:

الف) برای احترام و جاهت دیگران، و یا
ب) برای حمایت از امنیت ملی و یا نظم عمومی و یا صحت و معنویت عمومی، ضروری هستند.

ماده 14:

1. دول طرف کنوانسیون باید حق طفل را به آزادی اندیشه، وجدان و دین احترام بگذارند.

2. دول طرف کنوانسیون حقوق و مکلفیتهای والدین و در صورت تقاضای سرپرستان قانونی طفل را در تهیه رهنمود برای طفل در استفاده از حق شان به قسمی که با استعداد

هاي متحول طفل سازگار باشد، احترام بگذارند.

آزادي در ابراز دين و يا عقايد، ممكن است فقط به آن نوع محدوديتهايي مشروط شود كه توسط قانون تجويز شده باشند و براي امنيت و نظم عامه و يا صحت و معنويت عمومي و يا ديگر حقوق و آزاديهاي بنيادي ضروري اند.

ماده 15:

1. دول طرف کنوانسیون حقوق طفل را به آزادي تشكيل موسسات و اجتماعات صلح آميز به رسميت ميشناسد.

ممكن است هيچ محدوديتي بر استفاده طفل از اين حقوق بغير از آنهايي كه مطابق قانون تحميل ميشود و آنهايي كه دريك جامعه دموكراتيک به نفع نظم و امنيت عامه صحت و معنويت عمومي و يا حمايت حقوق و آزاديهاي بنيادي ديگران ضروري هستند، وضع نشود.

ماده 16:

1. هيچ طفلي نبايد در معرض دخالتهاي خود سرانه و غير قانوني در حریم خصوصي فاميل، خانه يا مكاتباتش قرار بگيرد و يا مورد حملات غير قانوني بر شرف و وجاهتش واقع شود.

طفل حق دارد در برابر چنين دخالتها و حملات از حمايت قانون برخوردار باشد.

ماده 17:

دول طرف کنوانسیون نقش مهمي را كه توسط وسايل ارتباط جمعي ايفا ميگردد درك ميکنند و بايد اطمینان يابند كه طفل به معلومات و مواد گوناگون از منابع ملي و بين المللي بخصوص آنهايي كه بقصد گسترش بهبود اجتماعي، روعي، معنوي و سلامت جسمي

وروانی وی تهیه شده اند، دسترسی دارد. به این منظور دولتها باید:

الف) وسایل ارتباط جمعی را تشویق کنند تا معلومات و موادی را که برای طفل دارای منابع فرهنگی و اجتماعی و مطابق با روحیه ماده 29 هستند پخش کنند.

ب) همکاریهای بین المللی را در تولید، مبادله و پخش معلومات و مواد از منابع مختلف فرهنگی، ملی و بین المللی تشویق نمایند.

ج) تولید و پخش کتابهای کودکان را تشویق نمایند.

د) وسایل ارتباط جمعی را تشویق کنند تا به نیازهای لسانی اطفالی که به گروههای اقلیت تعلق دارند و یا بومی هستند توجه مخصوص داشته باشند.

ه) تدوین دستور العملهای مناسب برای حفاظت از طفل در برابر اطلاعات و مواد معلوماتی مضر برای آسایش طفل را با در نظر داشت شرایط مواد 13 و 18 تشویق کنند.

ماده 18:

1. دول طرف کنوانسیون باید بالاترین تلاش را بعمل بیاورند تا اصلی را که تربیت و رشد طفل را مسوولیت والدین میداند به رسمیت بشناسند. والدین و برحسب مورد سرپرستان قانونی طفل درقبال رشد و تربیت وی مسوولیت اولیه را دارا میباشند. نگرانی اساسی آنها منافع علیای طفل است.

2. به منظور تضمین و گسترش حقوق و وضع شده در این کنوانسیون، دولت ها باید کمک های لازم را به والدین و سرپرستان قانونی طفل در انجام مسوولیت های تربیوی شان ارائه کنند و توسعه نهاد ها، تسهیلات و خدمات را در جهت مراقبت طفل تامین نمایند.

3. دول طرف کنوانسیون باید تمام اقدامات لازم را اتخاذ نماید تا اطفالی که والدین شان کار میکنند حق برخورداری از خدمات حفاظت طفل و آن تسهیلاتی را که آنها مستحق اند داشته باشند.

ماده 19:

1. دول طرف کنوانسیون باید کلیه تدابیر قانونی، اداری، اجتماعی و آموزشی را اتخاذ نمایند تا طفل را در برابر خشونت های جسمی و ذهنی، جرحه و سوء استفاه، برخورد کاهلانه و سهل انگارانه، بد رفتاری و استثمار به شمول سوء استفاده جنسی در هنگامیکه طفل تحت سرپرستی والدین، سرپرستان قانونی و یا دیگر افرادی که مراقبت از وی را به عهده دارند به سرمیبرد، حمایه نمایند.

چنین تدابیر حمایتی در صورت اقتضا باید شامل روشهای موثر برای ایجاد پروگرامهایی شود که حمایت لازم را برای طفل و کسی که از او مراقبت میکند و نیز اشکال دیگر شناسایی و حمایت، راپور دهی، ارجاع، تحقیق و بررسی، رویه و پیگیری موارد قبلاً توضیح داده شده بد رفتاری با طفل و در صورت اقتضا، برای دخیل شدن قوه قضائیه فراهم آورد.

ماده 20:

1. طفلی که بصورت مؤقت یا دایمی از محیط فامیلی اش محروم شده است و یا منافع علیای او اجازه بودن وی را در آن محیط نمی دهد باید از کمک ها و حمایت های فراهم آورده شده توسط دولت برخوردار شود.

2. دول طرف کنوانسیون باید مطابق به قوانین ملی خود برای چنین طفلی نوع دیگری

مراقبت را که جاگزین مراقبت والدین شود تامین کنند.

چنین نوع مراقبت میتواند شامل موارد نسب پدر، مادر خوانده گی، کفالت درقانون اسلامی، به فرزندی دادن و یا سپردن به موسسات مناسب و غیره که برای حفاظت اطفال صورت میگیرد حین بررسی راه حلها، باید توجه کافی به مطلوبیت مداومت در تربیت کودک و به پیشینه قومی، مذهبی، فرهنگی و زبانی طفل مبذول شود.

ماده 21:

دول طرف کنوانسیون که سیستم به فرزندی گرفتن را به رسمیت میشناسند و یا تجویز میکنند باید تضمین کنند که منافع علیای طفل ملاک اول است و آنها باید:

الف) اطمینان یا بند که به فرزندی دادن یک طفل تنها توسط مراجع با صلاحیتی انجام میشود که مطابق به قوانین و روش های مقتضی و براساس اطلاعات مؤجه و معتبر تصمیم میگیرند، و اینکه به فرزندی گرفتن با در نظر داشت وضعیت طفل در رابطه با والدین، اقارب و سرپرستان قانونی وی مجاز است و اینکه در صورت لزوم، افراد ذیدخل آگاهانه به فرزندی دادن را بر اساس توصیه هایی که ممکن است ضروری باشد عمل کرده اند.

ب) تشخیص بدهد که به فرزندی دادن از یک کشور به کشوری دیگر ممکن است به عنوان راه های جاگزین مراقبت طفل تحت بررسی قرار بگیرد در صورتیکه طفل جایی به شکل فرزند خوانده گی و یا فرزند گزینی در کشور خود نه یابد و نیز به هیچ روش مناسب دیگر از او مراقبت نشود.

ج) مطمئن شوند تا طفلی که به کشور دیگر به فرزندی داده میشود از محافظت و معیار

هاي برابر با موارد مشابه به کشور خود بهره مند است.

ماده 22:

1. دول طرف کنوانسیون باید اقدامات لازم را اتخاذ نماید تا مطمئن شوند طفلي که در جستجوی پناهنده گي است و يا مطابق به قوانين و نظامنامه هاي بين المللي و داخلي قابل اجراء پناهنده محسوب ميشود چه با والدين خود هر دو و يا يکي از آنها و يابا شخص ديگر همراه باشد و يانه حتماً حمايتها و کمکهاي بشردوستانه را براي بر خورداري از حقوق وضع شده در اين کنوانسیون که دولتهاي طرف قرارداد آن هستند، دريافت ميکند.

2. به اين منظور دول طرف کنوانسیون بايد آنطوري که مناسب مي بينند، با هر نوع تلاشي که توسط سازمان ملل و ديگر موسسات بين الدولی همکار با سازمان ملل براي حمايت و کمک به چنين طفلي و يا رديابي والدين و ديگر اعضاي فاميل طفل مهاجري که به اطلاعات لازم براي دوباره يکجا شدن با والدين خود نیاز دارد، همکاري نمايند. در مواردی که نه والدين و نه ديگر عضوي از فاميل طفل يافت شود، طفل آنطوري که در اين کنوانسیون وضع شده است بايد مورد همان حمايتي که هر طفل ديگري چه بصورت موقت و يا دايم و به دلایل مختلف از محيط فاميلي اش محروم ميگردد، قرار بگيرد.

ماده 23:

1. دول طرف کنوانسیون اذعان دارند که يك طفل ذهنياً و يا جسماً معلول مي بايد در محيطي که منزلت طفل را تا مین نموده، اتکاء بخود را گسترش داده و اشتراك فعال

طفل را در جامعه تسهیل نماید، زنده گی آبرومندانه و کامل داشته باشد.

2. دول طرف کنوانسیون اذعان دارند که طفل معلول مستحق حمایت خاص میباشد و باید کمک هایی که تقاضا میشود و به شرایط طفل و وضعیت والدین و دیگر مراقبین طفل مناسبت دارد، مشروط به آماده بودن منابع به طفل مستحق و کسانی که مسوؤل مراقبت او هستند رسانده شود.

3. با تشخیص نیاز مخصوص یک طفل معلول کمک تحویل شده مطابق به پارگراف 2 این ماده باید رایگان و در جایی که ممکن است با در نظر داشت منابع مالی والدین و دیگر افراد مراقبت طفل صورت بگیرد باید قسمی تنظیم شود که دسترسی مؤثر طفل معلول و استفاده وی را از تحصیل، کارآموزی، خدمات صحتی، خدمات باز پروری، آماده گی برای استخدام شدن و فرصتهای تفریحی به طرزین تأمین نماید که زمینه ساز تحقق کاملترین شکل تلفیق اجتماعی و رشد فردی بشمول رشد فرهنگی و روحی وی بشود.

دول طرف کنوانسیون باید مطابق به روحیه همکاریهای بین المللی، مبادله معلومات لازم را در زمینه مراقبتهای وقایوی، طب عمومی، روانی و کاربردی اطفال معلول بشمول پخش و وصول به معلومات مربوط به روشهای بازپروری، تحصیلات و خدمات حرفوی به قصد بالا بردن قابلیتها و مهارتهای دولتهای طرف کنوانسیون و توسعه تجارتشان در این ساحات، گسترش بدهند. در این زمینه نیازمندیهای کشور های در حال رشد مخصوصاً باید در نظر گرفته شود.

ماده 24:

1. دول طرف کنوانسیون حق طفل را در برخورداری از بالاترین معیار های قابل

تحصیل صحتی اذعان می نمایند و تسهیلات لازم را برای معالجه امراض و باز پروری فراهم می نمایند. دولتها باید بکوشند تا مطمئن شوند که هیچ طفلی از حق دسترسی به چنین خدمات محروم نیست.

2. دول طرف کنوانسیون باید تطبیق کامل این حق را پی گیری نمایند مخصوصاً با ید این اقدامات را در این جهت اتخاذ کنند:

الف) مرگ و میر نوزادان و اطفال را کاهش بدهند ،

ب) مطمئن شوند که کمک های لازم وقایوی و معالجوی با تأکید بر گسترش مراقبت های اولیه صحتی به همه اطفال صورت میگیرد.

ج) علیه امراض و سویی تغذی در چهار چوب مراقبت های اولیه صحتی با در نظر داشت خطرات و مضرات آلوده گی محیط زیست از طریق تطبیق فوری تکنالوژی در دسترس، تدارک خوراک مغذی و آب آشامیدنی پاک و طرق دیگر، مبارزه نمایند.

ه) مراقبت های صحتی قبل و بعد از وضع حمل را برای مادران تامین کند؛

و) مطمئن شوند که تمامی بخش جامعه بخصوص والدین و طفل، در کاربرد اساسات دانش صحت و تغذیه طفل، مفیدیت شیر مادر، بهداشت و سلامت محیط زیست و جلوگیری از تصادفات آگاه اند به آموزش آن دسترسی دارند و در استفاد از آن مورد حمایت قرار میگیرند

ز) مراقبت های وقایوی رهنمایی برای آموزش والدین و فامیل در باره روش های تنظیم خانواده و خدمات مربوطه را گسترش دهند.

3. دول طرف کنوانسیون باید تمامی اقدامات مؤثر و مناسب را در جهت از بین بردن معالجات سنتی مضر به صحت طفل اتخاذ نمایند.

4. دول طرف کنوانسیون باید تعهد کنند که همکاری بین المللی را برای بدست آوردن تحقق کامل حق مشخص شده در این ماده گسترش و تشویق کنند. در این مورد نیاز های کشور های رو به انکشاف باید به خصوص در نظر گرفته شوند.

ماده 25:

دول طرف کنوانسیون حق طفلی را که توسط مقامات ذیصلاح بمنظور مراقبت و حمایت از او ویا تداوی جسمی و ذهنی وی جایی سپرده شده است به تجدید دوره معالجات فراهم شده برای وی و دیگر شرایط مربوط به سپرده گی ا و برسمیت می شناس

ماده 26:

1. دول طرف کنوانسیون باید برای هر طفل حق برخوردار شدن از امنیت اجتماعی بشمول بیمه اجتماعی را برسمیت بشناسند و اقدامات لازم را برای تحقق کامل این حق مطابق به قوانین ملی شان اتخاذ نمایند. سود هرجا که مناسب هست با در نظر گرفتن منافع و وضعیت طفل و فردی که مسوول نفقه طفل است باید اعطا گردد و همینطور هرنوع رسیده گی مربوط به تقاضای سود باید توسط طفل و یا از طرف او صورت بگیرد.

ماده 27:

1. دول طرف کنوانسیون حق هر طفل را به داشتن يك زنده گی معیاری مناسب برای رشد جسمی، ذهنی، روحی، معنوی و اجتماعی وی برسمیت می شناسند.

2. والدین و دیگر سرپرستان طفل مسوولیت نخستین تامین شرایط زنده گی لازم برای رشد کودک در حدود امکانات و توانمندیهای اقتصادی شان به عهده دارند.

3. دول طرف کنوانسیون مطابق شرایط کشور و در حدود امکانات شان میباید اقدامات لازم را برای کمک به والدین و دیگر افراد مسوول مراقبت طفل اتخاذ نمایند تا آنها این حق را تامین نمایند و در صورت نیاز کمک های مادی و پروگرامهای حمایتی، بخصوص در قسمت تغذیه، لباس و سرپناه باید انجام بگیرد.

4. دول طرف کنوانسیون باید کلیه اقدامات لازم را برای بازپس گیری نفقه طفل از والدین و دیگر کسانی که درقبال طفل مسوولیت اقتصادی دارند، چه در داخل کشور و یا خارج زنده گی نمایند، بخصوص اگر کسی که درقبال طفل مسوولیت اقتصادی دارد در کشوری متفاوت از طفل بسر میبرد، روی دست بگیرند و دولتها باید رضایت به توافقات بین المللی و یا انعقاد چنین توافقات وهمینطور تنظیم دیگر توافقات مورد نیاز را گسترش دهند.

ماده 28:

1. دول طرف کنوانسیون حق طفل را به تحصیل به رسمیت می شناسند. برای بدست آوردن این حق دولتها باید بخصوص براساس فرصتهای برابر و بتدریج:

الف) تعلیمات ابتدایی را اجباری و بصورت رایگان در دسترس همه قرار دهند.

ب) گسترش انواع مختلف تعلیمات ثانوی را بشمول تعلیمات متوسطه عمومی و حرفوی تشویق نمایند آن را برای هر طفل قابل وصول و آماده نمایند و اقدامات لازم از قبیل عرضه تعلیمات رایگان و کمک های مالی در صورت نیاز بعمل آورند:

ج) تحصیلات عالی را براساس قابلیت داوطلبان توسط هر نوع وسایل ممکن قابل وصول بسازند:

د) معلومات و رهنماییهایی تحصیلی و حرفوی را برای همه اطفال آماده و قابل وصول نمایند:

ه) اقداماتی را اتخاذ نمایند تا پایبندی و حضور منظم به مکتب تشویق شود و نسبت ناکامی کاهش یابد.

2. دول طرف کنوانسیون باید کلیه اقدامات لازم را اتخاذ نمایند تا مطمئن شوند که مقررات مکتب به طرزی اجرا میگردد که با وقار و منزلت انسانی طفل سازگار است و با این کنوانسیون مطابقت دارد.

دول طرف کنوانسیون باید همکاریهای بین المللی را در موضوعات مربوط به تحصیلات بخصوص برای رفع جهل و بیسوادی در سراسر جهان و تسیهل وصول به دانش علمی و تخنیکی و روشهای نوین تدریس، گسترش دهند، در این زمینه نیازهای کشورهای رو به انکشاف مخصوصاً باید مد نظر گرفته شود.

ماده 29:

1. دول طرف کنوانسیون توافق دارند که تعلیمات طفل باید در جهات زیر هدایت شود:

الف) رشد شخصیت، استعداد، قابلیت‌های جسمی و ذهنی طفل تا آخرین ظرفیت ممکن آن،

ب) رشد احترام به حقوق بشر و آزادیهای بنیادی و احترام به اصول مندرج در منشور ملل متحد:

ج) رشد احترام به والدین طفل، هویت فرهنگی وی، زبان و ارزشهای آن، احترام به ارزشهای ملی کشوری که طفل در آن زنده گی میکند، کشوری که ممکن است منشا طفل باشد

و تمدنهایی که با آنچه از آن اوست متفاوتند:

د) آماده ساختن طفل برای يك زنده گي مسوولانه دريك اجتماع آزاد با روحیه تفاهم، صلح، بردباري و برابري دو جنس و دوستي بين همه مردم، گروه هاي نژادي، مذهبي و قومي و بوميها.

هیچ بخش از ماده حاضر یا ماده 28 نباید طوري تفسیر شود که با آزادي افراد و موسسات برای ایجاد و اداره موسسات آموزشی تداخل نماید بشرطي که اصول مندرج درپاراگراف 1 ماده حاضر دراین موسسات رعایت شود و تعلیمات داده شده دراین موسسات با حد اقل معیار هاي وضع شده توسط دول مطابقت کند.

ماده 30:

در کشور هایی که اقلیتهای نژادي، مذهبي ولساني و یا افراد بومي و جود دارند، طفلي که به این اقلیتهای تعلق دارد و یا بومي به حساب می آید، یکجا با دیگر اعضای گروه، نباید از حق برخورداري از فرهنگ خودش، ابراز دینش و یا انجام مراسم مذهبي ویا استفاده از لسان خودش محروم شود.

ماده 31:

1. دول طرف کنوانسیون حق طفل را به استراحت و فراغت، پرداختن به بازی وفعالیتهای تفریحی مناسب به سن و سال طفل واشتراك آزادانه وي در حیات فرهنگی وهنري به رسمیت می شناسد.

دولت های طرف کنوانسیون باید حق طفل را درسهگیری کامل در حیات فرهنگی وهنري احترام بگذارند و فراهم آروي فرصتهای برابر ومناسب برای فعالیتهای فرهنگی، هنري،تفریحی وآسایش را تشویق کنند.

ماده 32:

1. دول طرف کنوانسیون باید حق طفل را به حمایت در برابر استثمار و انجام هر کاری که میتواند مشقت بار باشد، ویا با تحصیل طفل تداخل نماید، یا به رشد جسمی، ذهنی، روحی، معنوی و اجتماعی طفل ضرر برساند، به رسمیت بشناسد.

2. دول طرف کنوانسیون باید اقدامات قانونی، اداری، اجتماعی و آموزشی را برای اطمینان از تطبیق ماده حاضر اتخاذ نمایند به این منظور و با توجه به شرایط دیگر اسناد بین المللی دولتها باید بخصوص:
الف) حد اقل سن ویا سنین استخدام را پیش بینی و تثبیت کنند.

ب) مقررات ساعات کار و شرایط استخدام را پیش بینی و تثبیت کنند:

ج) مجازات لازم و دیگر ضمانتها را برای اطمینان از اجرای ماده حاضر پیش بینی و تثبیت کنند.

ماده 33:

دول طرف کنوانسیون باید تدابیر لازم را بشمول اقدامات قانونی، اداری، اجتماعی و آموزشی اتخاذ نمایند تا از اطفال در برابر استعمال غیر قانونی مواد نشه آور و مخل روان طوری که در اسناد پیمانهای مربوط آمده است، و در برابر استفاده از اطفال برای تولید و انتقال چنین مواد حمایت صورت بگیرد.

ماده 34:

دولت های طرف کنوانسیون باید تعهد کنند که از طفل در برابر همه انواع استثمار جنسی و سو استفاده جنسی حمایت نمایند بدین منظور، دولتها باید اقدامات لازم ملی،

دوجانبه و چند جانبه را روي دست بگیرند تا از وقوع موارد زیر جلوگیری گردد:

الف) ترغیب و ایجاد فشار بر طفل تا در هر نوع فعالیت جنسی غیرمجاز وارد گردد:

ب) استفاده استثماری جویانه از اطفال در فحشا (روسپیگری) و دیگر اعمال جنسی غیر مجاز.

ج) استفاده استثماری جویانه از اطفال در اجرای نمایشات و مواد بشکل مستهجن و عریان.

ماده 35:

دول طرف کنوانسیون باید تمامی اقدامات لازم ملی، دو جانبه را اتخاذ نمایند تا از اختطاف، فروش و قاچاق اطفال که بهر دلیلی و بهر شکلی صورت بگیرد جلوگیری شود.

ماده 36:

دول طرف کنوانسیون باید از طفل در مقابل دیگر اشکال استثماری که به یک نحوی برای آسایش طفل مضر باشد، حمایت نمایند.

ماده 37:

دول طرف کنوانسیون باید مطمئن شوند که:

الف) هیچ طفلی مورد شکنجه و دیگر جزاها و رفتار های تحقیرآمیز، ظالمانه و غیر انسانی قرار نمیگیرد، مجازات مرگ و حبس ابد بدون احتمال رهایی نباید برای جرایم

ارتكابي توسط افراد زیر 18 سال وضع گردد:

ب) هیچ طفلی نباید از آزادی خود بشکل غیر مجاز و ظالمانه محروم شود، دستگیری، توقیف و حبس یک طفل باید مطابق قانون و بحیث آخرین اقدام و در کوتاه ترین دوره از زمان باید صورت بگیرد:

ج) هر طفلی که از آزادی محروم میشود باید انسان دوستی و احترام به شان ذاتی یک انسان و به طرزنی که نیاز های سنی وی در نظر

گرفته شود، برخوردار دار شود. مخصوصاً هر طفل محروم از آزادی باید از بالغین جدا نگهداری شود، مگر این که منافع علیای طفل خلاف آن را ایجاب کند و باید بتواند تماس خودش را با فامیلش از طریق مکاتبات و دیدار، بغیر از موارد استثنایی حفظ کند. (د) هر طفلی که از آزادی اش محروم میشود باید به کمک های لازم قانونی دسترسی فوری داشته باشد و همینطور حق پرسش قانونی بودن محرومیت از آزادی خودش را نزد محکمه و دیگر ارگانهای با صلاحیت، مستقل و بیطرف و دسترسی به تصمیم گیری درمورد چنین اقدامی را داشته باشد.

ماده 38:

1. دول طرف کنوانسیون باید تعهد کنند که به مقتضیات قوانین بشردوستانه بین المللی مربوط به اطفال و قابل اجرا در وضعیت برخورد های مسلحانه احترام بگذارند.
2. دولتها باید تمام اقدامات عملی را بعمل آورند تا مطمئن شوند؛ افرادی که پانزده ساله گی را تکمیل نکرده اند در مخاصمت نقش مستقیم ندارند.
3. دول طرف کنوانسیون باید فردی را که پانزده ساله نشده است به خدمت عسکری نگیرند، دراستخدام عسکری افرادی که پانزده ساله گی را تکمیل کرده اند ولی هیجده ساله نشده اند، دولتها باید سعی نمایند که اولویت را به کلانترها بدهند. مطابق به مکلفیت دولتها تحت قوانین بشردوستانه به حمایت از جمعیت غیرنظامی در حالت جنگ، آنها باید کلیه اقدامات عملی برای اطمینان از حمایت و مراقبت

اطفالی که از جنگ متاثر میشوند، اتخاذ نمایند.

ماده 39:

دول طرف کنوانسیون باید کلیه اقدامات لازم را اتخاذ نمایند تا بهبودی و الحاق مجدد طفلی که قربانی هرنوع غفلت، استثمار و یا سوء استفاده، شکنجه و هرنوع برخورد ظالمانه، غیرانسانی و تحقیر آمیز و یا مجازات و نزاعهای مسلحانه شده است، گسترش یابد. چنین بهبودی و پیوسته گی مجدد میباید در محیطی که صحت، احترام به خود و شان طفل را تسریع نماید، صورت بگیرد.

ماده 40:

1. دول طرف کنوانسیون حق هر طفلی را که ادعا میشود و یا متهم میگردد و یا مشخص میشود که قانون جزا را زیر پا کرده است به این که به شیوة سازگار با رشد حس شرف و ارزش طفل، باوی رفتار شود، به رسمیت می شناسد. شیوة که احترام طفل به حقوق بشر و به آزادی های بنیادی دیگران را تقویت میکنند و سن طفل و مطلوبیت گسترش الحاق مجدد وی (به جامعه) و به دست گرفتن یک نقش سازنده توسط طفل در جامعه را در نظر بگیرند.

2. به این منظور و با توجه به شرایط مربوطه اسناد بین المللی دول طرف کنوانسیون باید بخصوص تعهد کنند که:

الف) هیچ طفلی نباید منسوب شود، متهم گردد و یا مشخص گردد که قانون جزا را بدلیل اعمال و یا قصور هایی که در قوانین داخلی و بین المللی در وقت ارتکاب جرم منع بوده نقض کرده است:

ب) هر طفلي که گفته ميشود، متهم ويا مشخص شده است که قانون جزا را نقض کرده حد اقل ضمانتهاي زير را داراست:

I. تا وقتي که مطابق به قانون گناهکار ثابت نگردیده است بي گناه فرض شود.

II. از اتهام وارده عليه خود مستقيماً و بدون تاخير ودر صورتی که مناسب باشد از طريق والدين ويا سر پرستان قانوني اش مطلع شود واز کمک هاي قانوني و ديگر کمکها براي آماده ساختن ارايه دفاعيه خود برخوردار باشد.

III. قضيه بايد بدون تاخير توسط یک مرجع و يا هيأت قضايي با صلاحيت، مستقل و بيطرف در جريان یک محکمه شايسته و مطابق به قانون ويا موجوديت کمکهاي قانوني رسیده گي شود. در صورتی که اين کار منافي منافع عاليه طفل ارزيايي نگردد بخصوص با در نظر گرفتن شرايط وسن وسال طفل و وضعيت والدين وسرپرستان وي.

IV. طفل نبايد مجبور شود که شهادت بدهد ويا به گناهي اعتراف کند آزمائش و تحقيق شهود مخالف طفل وشهودي که به نفع او شهادت ميدهند بايد تحت شرايط برابر صورت بگيرد وشهود موافق طفل به دادگاه آورده شوند.

V. اگر ملاحظه شود که قانون جزا را نقض کرده است اين تصميم و اقدامات وضع شده بعدي بعداً بايد توسط یک هيأت قضايي و يا یک مرجع با صلاحيت، مستقل و بيطرف و مطابق به قانون تجديد نظر شود.

VI. در صورتی که طفل نمیتواند لسان مورد استعمال را بفهمد يا به آن صحبت کند بصورت رايگان از کمک یک مترجم برخوردار شود.

VII. حریم خصوصی طفل بصورت کامل در تمام جریان محاکمه احترام شود.

3. دول طرف کنوانسیون باید بکوشند تا ایجاد قوانین، آیین نامه ها، مرجع ونهاد هایی که مخصوصاً در موارد اطفال منسوب متهم و یا شناخته شده به نقض قانون جزا قابل تطبیق هستند، گسترش یابد وبخصوص:

الف) تثبیت حد اقل سنی که اطفال پایین تر از آن فاقد ظرفیت نقض قانون جزا فرض شوند.

ب) هر جا که مناسب و مطلوب باشد اقدامات برای معامله با این اطفال بدون توسل به داد خواست قضایی بشرطی که حقوق بشر و حفاظت های قانونی بصورت کامل رعایت گردد روی دست گرفته شود،

4. انواع ترتیبات از قبیل مراقبت، راهنمایی ونظارت مشوره، مجازاتهای تعلیقی، مراقبتهای پرورشی، پروگرامهای آموزشی وحرفه یی و دیگر جاگزینهای مراقبت موسساتی باید در دسترس باشد تا اطمینان حاصل شود که با اطفال به طرزی که سزاوار آسایش طفل ومتناسب با جرم و شرایط وی هر دو باشد، رفتار میگردد.

ماده 41:

هیچ چیز در این کنوانسیون نباید روی ترتیباتی که بیشتر موجب تحقق حقوق اطفال میشود و ممکن است مشمول مواد زیر گردد، اثر بگذارد:

الف) قانون يك دولت.

ب) قوانین بین المللی مورد استفاده يك دولت.

بخش دوم

ماده 42:

دول طرف کنوانسیون متعهد میشوند که بالغین و همینطور اطفال را از اصول و شرایط این کنوانسیون توسط وسایل موثر و مناسب وسیعاً آگاه نمایند.

ماده 43:

1. بمنظور بررسی پیشرفتهای حاصله توسط کشور های طرف کنوانسیون جهت بجا آوردن تعهدات مذکور دراین کنوانسیون باید کمیته یی به ارتباط حقوق طفل که وظایف پیش بینی شده آتی را انجام بدهد تاسیس گردد.

2. این کمیته باید از ده نفر کارشناس دارای مقام عالی معنوی و صلاحیت شناخته شده در زمینه های مربوط به این کنوانسیون تشکیل گردد، اعضای کمیته باید توسط دولتها از بین مردم خودشان ضمن توجه به توزیع عادلانه جغرافیایی و همینطور سیستم اصلی قانونی انتخاب و با صلاحیت شخصی خودشان کار کنند.

3. اعضای کمیسیون باید در جریان رای گیری مخفی از بین لستی که توسط دولتها نامزد شده باشند انتخاب گردد هر دولت میتواند از میان مردم خود يك نامزد را معرفی کند.

4. انتخابات مقدماتی کمیته نباید دبرتر از شش ماه بعد از انفاذ این کنوانسیون برگزار گردد و بعداً هر دو سال یکبار انتخابات برگزار میگردد. حد اقل چهار ماه قبل از هر انتخابات دبیرکل سازمان ملل متحد باید توسط نامه یی خطاب به کشور ها از آنها بخواهد که نامزد های شان را طی دو ماه معرفی کنند. دبیر کل باید متعاقباً لستی را به ترتیب الفبا از همه نامزد ها با ذکر کشور های نامزد کننده تهیه نموده

و آن را به کشور های طرف کنوانسیون تقدیم نماید.

5. انتخابات باید در جلسه (نماینده گان) دولت ها که توسط دبیرکل ملل متحد و در مقر آن سازمان برگزار میگردد، صورت بگیرد. در این جلسات که با حضور دو سوم دولتهای طرف کنوانسیون نصاب آن پوره میشود، افرادی باید به کمیته انتخاب شوند که بالاترین تعداد آرا و اکثریت مطلق آرای نماینده گان دول حاضر در جلسه و رای دهنده را بدست بیاورند.

6. اعضای کمیته باید برای يك دوره چهارساله انتخاب بشوند. اینها باید حق دوباره انتخاب شدن را در صورت تجدید نامزدی داشته باشند. دوره پنج عضو انتخاب شده در نخستین انتخابات، در پایان سال ختم میشود، نام این پنج نفر باید فوراً بعد از نخستین انتخابات از طریق قرعه کشی توسط رئیس جلسه برگزیده شود.

7. اگر يك عضو کمیته بمیرد یا استعفا بدهد و یا به هر دلیلی اظهار نماید که قادر به انجام وظایف محوله نیست دولتی که همان عضو را معرفی کرده است باید کارشناس دیگری را از ملت خود منصوب نماید تا مشروط به قبولی کمیته در فرصت باقیمانده از دوره وی خدمت کند.

8. کمیته باید برای خود آیین نامه داخلی وضع نماید.

9. کمیته روسای خود را برای يك دوره دوساله انتخاب کند.

10. جلسات کمیته باید بصورت عادی در مقر ملل متحد یا در هر جای مناسب دیگری که توسط کمیته معین شود دایر گردد. کمیته باید معمولاً سال یکبار تشکیل جلسه بدهد. طول جلسات باید توسط اجلاسی از دول طرف

کنوانسیون حاضر مشروط به قبولي مجمع عمومي ملل متحد تعيين و در صورت لزوم تجديد نظر گردد.

11. دبیرکل ملل متحد باید کارمندان و امکانات لازم را برای اجرای موثر و ظایف کمیته تحت کنوانسیون حاضر تامین نماید. اعضای کمیته متشکل تحت امر این کنوانسیون باید از منابع ملل متحد با قبولي مجمع عمومي و بر اساس شرایط و ضوابطی که توسط مجمع عمومي اتخاذ میگردد مزایایی دریافت نمایند.

ماده 44:

1. دول طرف کنوانسیون تعهد میکنند که از طریق دبیرکل ملل متحد راپور اقداماتی را که آنها اتخاذ کرده اند و به حقوق شناخته شده در این کنوانسیون عینیت میبخشند و راپور پیشرفت تطبیق این حقوق را بر اساس جدول زمانی زیر به کمیته تقدیم نمایند. الف) در خلال دو سال از تاریخ به اجرا گذاشته شدن این کنوانسیون برای دولت طرف توافق نماید.

ب) هرپنج سال یکبار بعد از آن تاریخ.

2. راپور مذکور تحت ماده حاضر باید دال بر عوامل ومشکلات باشد، در صورت وجود مشکلات و عوامل که بر درجه انجام تعهدات این ماده تاثیر می گذارد راپورها همینطور باید در بردارنده اطلاعات کافی باشد تا کمیته درک همه جانبه از تطبیق کنوانسیون در کشور مربوطه را حاصل نماید.

3. دولت هایی که یک راپور همه جانبه مقدماتی فرستاده اند ضروریست که در راپور های بعدی معلومات اساسی را که در راپور اولی آمده است تکرار کنند.

4. کمیته ممکن است از دولتهای طرف کنوانسیون اطلاعات بیشتر را جمع به تطبیق کنوانسیون را بخواهند.
5. کمیسیون باید از طریق شورای اقتصادی فرهنگی هر دو سال راپوری را راجع به فعالیتهايش به دبیر کل ملل متحد تقدیم نماید.
6. دولتهای طرف کنوانسیون باید راپورهای شانرا درکشورهای خودشان در دسترس عامه قرار بدهند.

ماده 45:

برای تسریع تطبیق موثر این کنوانسیون و برای تشویق همکاریهای بین المللی در این زمینه.

الف) نماینده گان تخصصی، صندوق اطفال ملل متحد و دیگر ارگانهای ملل متحد باید این صلاحیت را داشته باشند که در بررسی تطبیق لوازم این کنوانسیون تا آنجا که در ساحه دستو العمل کار شان قرار میگیرد، نماینده گی کرده بتوانند. کمیته ممکن است از نماینده گیهای تخصصی صندوق اطفال ملل متحد و دیگر ارگانهای ملل متحد بخواهد که راجع به تطبیق این کنوانسیون در ساحات مشمول چهارچوب کاری آنها گزارش بدهند.

ب) کمیته باید در صورتی که مناسب ببیند هرگزارشی را که از دولتهای طرف کنوانسیون حاوی تفاضلی ضرورت ویا بیان مشوره و یا کمک فنی دریافت میکند به نماینده گیهای تخصصی صندوق اطفال ملل متحد ویا موسسات با صلاحیت با ضمیمه پیشنهاد وملاحظات کمیته راجع به آن تقاضاها وضرورتها انتقال دهند.

ج) کمیته ممکن است به مجمع عمومی توصیه کند که از دبیرکل بخواهد تا از جانب آن مجمع راجع به مسایل مشخص مربوط به حقوق طفل تحقیقات نماید.

د) کمیته ممکن است توصیه ها و پیشنهادات کلی یی را بر اساس معلومات دریافتی برای پیگیری مواد 44 و 45 این کنوانسیون ترتیب نماید چنین پیشنهادات و توصیه های کلی باید به هردولت دخیل منتقل و یکجا با نظرات دولتها به مجمع گزارش داده شود.

ماده 46:

کنوانسیون حاضر باید برای امضا توسط همه دولتها، مفتوح باشد.

ماده 47:

کنوانسیون حاضر موکول به تصویب است. اسناد مصوبه باید به دبیرکل سازمان ملل متحد سپرده شود.

ماده 48:

کنوانسیون حاضر باید برای توافق و الحاق توسط دولتها مفتوح باشد. اسناد الحاق باید به دبیر کل ملل متحد سپرده شود.

ماده 49:

1. این کنوانسیون به روز سی ام بعد از سپردن بیستمین سند تصویب و یا الحاق به دبیرکل باید به مورد اجرا گذاشته شود. برای هر دولتی که این کنوانسیون را بعد از سپردن بیستمین سند تصویب و یا الحاق تصویب میکند و یا میپذیرد، کنوانسیون به سی ومین روز بعد از سپردن اسناد تصویب و الحاق همان کشور انفاذ میگردد.

ماده 50:

هردولت طرف کنوانسیون ممکن است يك اصلاحیه یی (متمم) را پیشنهاد و آن را در دوسیه

دبیرکل ملل متحد بگذارد دبیرکل باید بعداً درباره آن علاقمند تدویر کنفرانسی از دولتها برای رسیده گی به آن تماس بگیرد و از آنها تقاضا کند که آیا علاقمند تدویر کنفرانسی از دولتها برای رسیده گی به آن متمم و رای گیری در مورد آن هستند یا نه؟ و در صورت مثبت بودن جواب طی چهار ماه از تاریخ تماس که حد اقل یک سوم دول طرف توافق خواستار چنین کنفرانسی باشند دبیرکل ملل متحد باید کنفرانس را تحت سرپرستی ملل متحد دایر نماید هر متممی که توسط اکثریت دول حاضر رای دهنده در کنفرانس تصویب شود باید برای موافقت به مجمع عمومی تقدیم شود.

1. دبیرکل ملل متحد باید متن ملاحظات دولتها را در وقت تصویب ویا توافق دریافت و به همه کشورها پخش نماید.

2. به ملاحظاتی که با اهداف و مقاصد این کنوانسیون سازگار نباشند نباید اجازه داده شوند.

ملاحظات ممکن است در هر زمانی با اطلاع دادن این موضوع به دبیرکل ملل متحد پس گرفته شود. دبیرکل بعداً باید همه کشورها را از این مساله آگاه کند. چنین اطلاعیه یی در همان تاریخی که توسط دبیرکل دریافت میگردد به اجرا گذاشته خواهد شد.

ماده 51:

1. دبیر کل ملل متحد باید متن ملاحظات دولتها را در وقت تصویب ویا توافق دریافت و به همه کشورها پخش نماید.

2. به ملاحظاتی که با اهداف و مقاصد این کنوانسیون سازگار نباشند نباید اجازه داده شوند.

ملاحظات ممکن است در هر زمانی با اطلاع دان این موضوع به دبیر کل ملل متحد پس گرفته

شود. دبیرکل بعداً باید همه کشورها را از این مساله آگاه کند. چنین اطلاعیه‌ی در همان تاریخی که توسط دبیرکل دریافت می‌گردد به اجرا گذاشته خواهد شد.

ماده 52:

دول طرف کنوانسیون ممکن با نوشتن اطلاعیه‌ی به دبیرکل ملل متحد با این کنوانسیون قطع رابطه کنند. قطع رابطه یکسال بعد از تاریخ رسید اطلاعیه مربوط توسط دبیرکل به مورد اجرا گذاشته خواهد شد.

ماده 53:

دبیرکل ملل متحد بحیث امین ترین شخص برای این کنوانسیون برگزیده می‌شود.

ماده 54:

نسخه اصلی کنوانسیون که متنهای عربی، چینی، انگلیسی، فرانسوی، روسی و اسپانوی آن یکسان معتبر هستند باید نزد دبیرکل ملل متحد گذاشته شود.

نمایندگان تام الاختیار امضاکننده زیر از طرف دول متبوع شان صلاحیت کامل داده شده اند که کنوانسیون حاضر را بطور شهادت امضا کنند.